Organisatieonderdeel: Samenleving
Mail behandelaar: H.vanNoorel@barneveld.nl
a.vdglind@barneveld.nl
Telefoonnummer: 06 21346609
06 23997771

Raadsvoorstel nr. 2740
Barneveld, 6 april 2023

Portefeuillehouder: J. de Heer-Verheij

Onderwerp: **Vaststellen van Beleidskader Inclusie gemeente Barneveld "Meedoen is vanzelfsprekend"**

Samenvatting raadsvoorstel

Hierbij bieden we u ter vaststelling het Beleidskader inclusie gemeente Barneveld aan. We hebben het beleidskader de titel meegegeven “Meedoen is vanzelfsprekend”. In het Beleidskader geven we een definitie van inclusie en schetsen we een beeld hoe inclusie tot nu toe aandacht krijgt in de gemeente Barneveld. We geven de visie weer die uitgewerkt wordt in drie doelen. Volgend op het beleidskader komt er jaarlijks een Lokale Inclusie Agenda die door ons college wordt vastgesteld.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

Vast te stellen het beleidskader inclusie gemeente Barneveld “Meedoen is vanzelfsprekend”.
En daarmee:

1. In te stemmen met de volgende definitie van inclusie:
   het op gelijkwaardige wijze omgaan met en respecteren van diversiteit.
2. In te stemmen met de volgende visie op inclusie:
   In de gemeente Barneveld dragen we met elkaar zorg voor een inclusieve samenleving. Het gaat dan om een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig is, gerespecteerd wordt, volwaardig kan meedoen en niemand buitengesloten wordt.
3. In te stemmen met de volgende drie doelen:
   A) het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid
   B) het aanpakken en voorkomen van sociale uitsluiting en
   C) het stimuleren van bewustwording over inclusie.

1. Inleiding

Inclusie is een begrip dat de afgelopen tijd de nodige aandacht heeft gekregen in de gemeente Barneveld. Inclusie is opgenomen in het door de gemeenteraad geaccordeerde coalitieprogramma en we hebben het opgenomen in de Programmabegroting 2023. Vorig jaar heeft uw raad al gesproken over inclusie, tijdens de begrotingsraad. En onlangs is er in uw raad gesproken over het initiatiefvoorstel van Pro'98 over inclusieve taal. Inclusie is een belangrijk thema om aandacht aan te schenken. En dat willen we ook laten zien met dit beleidskader.
In de Programmabegroting 2023 is opgenomen dat we dit jaar aan uw raad een beleidskader inclusie ter vaststelling aanbieden. Dit kader treft u bijgevoegd aan. In het beleidskader gaan we in op de definitie van inclusie, geven we een huidig beeld van inclusie in de gemeente Barneveld en wordt de visie weergegeven. Volgend op dit beleidskader komen jaarlijkse uitvoeringsplannen die door ons college worden vastgesteld (de Lokale Inclusie Agenda’s).
We definiëren inclusie als ‘*het op gelijkwaardige wijze omgaan met en respecteren van diversiteit*’. Inclusie is hiermee breder dan alleen de fysieke toegankelijkheid die kenmerkend was voor het beleid tot dusverre. Inclusie gaat hiermee ook in op hoe je met elkaar omgaat in de Barneveldse samenleving.
Onze visie op inclusie is:

> *In de gemeente Barneveld dragen we met elkaar zorg voor een inclusieve samenleving. Het gaat dan om een samenleving waarin iedereen gelijkwaardig is, gerespecteerd wordt, volwaardig kan meedoen en niemand buitengesloten wordt.*

Als college hechten we waarde aan het onderwerp inclusie. In inclusie komt de wederzijdse respectvolle benadering, de toegankelijke samenleving en het oog hebben voor elkaar naar voren. In het logo dat we gebruiken voor inclusie in Barneveld zien we dat ook tot uiting komen (zie de voorpagina). Diverse groepen mensen in diverse kleuren kijken naar elkaar om en vormen samen (blauwe verbindingslijn) de Barneveldse samenleving. We willen ons inzetten voor een zo inclusief mogelijke samenleving.

2. Door de raad gestelde kaders

Belangrijk voor de ontwikkeling van het beleidskader is het Beleidsplan Sociaal Domein ‘Mensen voorop’, dat op 30 januari 2019 door uw raad is vastgesteld. Voor de uitgangspunten van het inclusie-beleid is gebruik gemaakt van dit beleidsplan.

Voorliggend beleidskader is qua reikwijdte breder dan het beleidsplan sociaal domein: het gaat om meer dan alleen het taakveld sociaal domein. Dat is dan ook een reden dat we het als beleidskader door uw raad laten vaststellen. Het beleidskader is voor onbepaalde tijd.
In november vorig jaar is bij de behandeling van de begroting door uw raad verzocht om een verbreding van de definitie van inclusie die toen werd gebruikt. We hebben er voor gekozen om een andere definitie te hanteren: een definitie die de volle breedte van inclusie laat zien.

3. Effect

a) Meetbaar effect:

Inclusie is een breed begrip. Veel onderwerpen vallen hier onder. Dat maakt dat het meten van inclusie een ingewikkelde zaak is. Het is niet in één indicator op te nemen en zo in één cijfer uit te drukken.
In het beleidskader hebben we een opzet weergegeven voor een inclusie-monitor. Daar gaan we het komende jaar ook verder mee aan de slag. Om tot een verdere ontwikkeling en versterking te komen.

b) Maatschappelijk effect:

Inclusie leidt ertoe dat iedereen volwaardig kan meedoen aan de samenleving. Niemand wordt uitgesloten.

4a. Argumenten

1. *Met het beleidskader voldoen we aan het VN-verdrag mensen met een beperking*

In 2016 is door Nederland het VN-verdragen mensen met een beperking bekrachtigd. Dit betekent onder meer dat gemeenten gevraagd worden een beleid te ontwikkelen op het gebied van toegankelijkheid / inclusie.

2. *Met het beleidskader wordt de opdracht vanuit het coalitieprogramma en de Programmabegroting 2023 ingevuld*.

Inclusie komt in het coalitieakkoord naar voren. Aangegeven is dat het niet de fysieke kant, ook om de sociale kant moet gaan. De drie doelen zijn daarin richtinggevend:
A) het verbeteren van de fysieke toegankelijkheid,
B) het aanpakken en voorkomen van sociale uitsluiting en
C) het stimuleren van bewustwording over inclusie.

3. *Het beleidskader biedt een goede kapstok voor het inclusiebeleid.*

In het beleidskader is een beleidsstructuur neergezet voor inclusie die een goed houvast geeft voor het beleid. Inclusie is een breed thema en vraagt om inkadering. Dit sluit aan bij de kaderstellende rol van uw gemeenteraad.

4b. Tegenargumenten/kanttekeningen

1. *Er wordt voldoende rekening gehouden met het toegankelijk maken van de openbare ruimte en met het respecteren van de diversiteit in de samenleving. Daarom is een beleidskader voor inclusie niet nodig.*

We zien dat er veel gedaan wordt aan inclusie. Maar we zien ook dat het goed is om inclusie als thema te versterken en er meer aandacht aan te geven. Zijn we er altijd bewust mee bezig? En hoe zorgen we ervoor dat meedoen vanzelfsprekend wordt? Daarnaast geeft het kader ook een duidelijke richting aan voor het beleid waar we op in willen zetten.

2. *Inclusie is niet altijd haalbaar.*

In de nota hebben we beschreven dat in sommige situaties segregatie of integratie als wenselijk wordt gezien. De stap naar inclusie is dan niet nodig. Zo zijn er grenzen aan inclusie aan te wijzen. Deze hebben we in het beleidskader weergegeven. Het streven is daarom een streven naar een inclusiever Barneveld.

5. Alternatieve scenario's

Niet van toepassing.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie:

Uitgaande van de Participatiemeter is hier sprake van trede vier (co-creatie). Er is gekozen voor een gefaseerde aanpak van het participatieproces. In de eerste fase beleidsvorming (beleidskader) is ingezet op trede twee (raadplegen; middels gesprekken en een enquête). Dit komt omdat het voor een deel nieuw beleid is, ook voor veel inwoners en maatschappelijke organisaties. Bovendien liggen sommige onderwerpen gevoelig in de samenleving. In de tweede fase, de beleidsuitwerking (actieplan) wordt uitgegaan van trede 3 (adviseren). Pas in de laatste fase, de beleidsuitvoering en vervolgens de evaluatie, wordt trede vier (co-creatie gehanteerd) want inclusie bereik je alleen met elkaar.

Voor de ontwikkeling van het beleidskader hebben we onder meer gesprekken gevoerd met
- Diverse maatschappelijke organisaties.
- Vertegenwoordigers van de Adviesraad Sociaal Domein, de Gehandicaptenraad en de Jongerenraad.
- Vertegenwoordigers van de aandachtsgroep slechthorenden / doven.
- Vertegenwoordigers van de aandachtsgroep LHBTQIA+.

- Inwoners zijn gevraagd om input te leveren voor het beleidskader (dat leverde negen reacties op).

We hebben gesprekken gevoerd met diverse teams binnen de gemeentelijke organisatie. En met het Actieteam Lokale Inclusie van de gemeente Barneveld.
De gesprekken hebben we gebruikt om inclusie goed voor het voetlicht te brengen. Als input werd met name in de gesprekken meegegeven dat de aanpak van sociale uitsluiting een belangrijk thema is en bewustwording. Deze thema's hebben we meegenomen in het beleidskader.
Tenslotte hebben we cijfermateriaal gebruikt uit onder meer de GGD-monitor en de Veiligheidsmonitor.

b) Communicatie:

Het is belangrijk om inclusie als boodschap met elkaar in beeld te houden. We werken samen aan een inclusief Barneveld. Met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. In de jaarlijkse Lokale Inclusie Agenda zullen communicatievoorstellen worden opgenomen.

7. Proces

Vervolg/besluitvormingsproces

Zie onder vervolgstappen.

Vervolgstappen/planning/uitvoering:

Voor de uitwerking van het beleidskader wordt door ons college jaarlijks een Lokale Inclusie Agenda opgesteld. In deze agenda staan de acties die we voor een bepaald jaar willen uitvoeren. Dat zijn voor een deel bestaande taken en voor een deel nieuwe acties. Het zijn acties die passen binnen het beleidskader en aansluiten bij de drie doelen.

Evaluatie/controle:Over de voortgang van de uitvoering van het beleidskader zullen we jaarlijks rapporteren via de Lokale Inclusie Agenda. Eveneens zullen we het meten van inclusie en de beschikbaarheid van actuele data in de Agenda opnemen.

8. Financiële gevolgen

Voor de komende drie jaar is er jaarlijks een budget beschikbaar van € 25.000,--. Hoe dit bedrag concreet wordt ingezet, komt terug in de Lokale Inclusie Agenda.

9. Risico's

a. Inclusie is een breed onderwerp. Op veel terreinen komen we inclusie al tegen als bijvoeglijk naamwoord (inclusief sporten, inclusief onderwijs, etc.). De breedte kan beperkend werken. Voor de beleidsuitvoering is het van belang om te kaderen. Juist om vervolgstappen te kunnen maken, is het belangrijk om een keuze te maken waarmee je de vervolgstappen zet.
b. Inclusie moet niet leiden tot polarisatie. Er is een verscheidenheid in onze samenleving aan opvatting en gedragingen. Dat geeft kleur aan de samenleving. En die samenleving zijn we samen. Vandaar dat we ook een logo hebben (zie kaft beleidskader) om de verscheidenheid weer te geven. Maar ook aan te geven dat we juist daarin samen de samenleving vormen. Inclusie wil niet zeggen dat iedereen hetzelfde moet denken en doen, maar juist dat we elkaar accepteren/respecteren in de verschillen.
c. Inclusie bereik je samen. Het is dan ook van belang om daarin samen stappen te zetten. Een gezamenlijke prioritering om hierin stappen te zetten is daarom van belang. Een risico kan zijn dat door een andere partij andere keuzes worden gemaakt.
d. Invloed van incidenten. Gebeurtenissen kunnen bepaalde zaken in beleid vertragen of juist versnellen. De aanpak van racisme is een actueel thema, passend bij inclusie. Door recente internationale gebeurtenissen is hier ook meer aandacht voor gekomen. Het kan soms juist ook remmend zijn, doordat de aandacht naar andere onderwerpen gaat (prioritering).

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak

Bijlage:
1) Beleidskader inclusie gemeente Barneveld "Meedoen is vanzelfsprekend"